

Svar på skriftligt spørgsmål 320/2015 rd

Svar på skriftligt spørgsmål

Skriftligt spørgsmål om sametingets agerande och justitieministeriets styrningsansvar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 320/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Mikko Kärnä/cent:

Hur tänker regeringen styra och övervaka sametinget, så att man säkerställer rättsstatsprincipen och att sametinget förbinder sig till högsta förvaltningsdomstolens avgöranden och vilka åtgärder tänker justitieministeriet vidta med stöd av HFD:s avgöranden för att säkerställa tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna, som godkänts i sametingets vallängd, och trygga rättsställningen för så kallade statuslösa samer?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt 17 § 3 mom. i grundlagen har samerna såsom urfolk rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Enligt 121 § 4 mom. i grundlagen har samerna inom sitt hembygdsområde språklig och kulturell autonomi enligt vad som bestäms i lag. Enligt 1 § i sametingslagen ska samerna såsom ett urfolk, enligt vad som bestäms närmare i sametingslagen och annanstans i lag, tillförsäkras kulturell autonomi inom sitt hembygdsområde i ärenden som angår deras språk och kultur. För skötseln av ärenden som hör till den kulturella autonomin ska samerna genom val som förrättas bland dem välja ett sameting. Sametinget verkar inom justitieministeriets förvaltningsområde.

Enligt 5 § 2 mom. i sametingslagen kan sametinget i ärenden som hör till sametinget hos myndigheter väcka initiativ och göra framställningar samt avge utlåtanden. I dessa ärenden utövar sametinget dessutom beslutanderätt så som bestäms i sametingslagen eller någon annan lag.

Svar på skriftligt spørgsmål 320/2015 rd

Vid avgöranden av rättelseyrkanden avseende sametingsval har sametingets styrelse utövat beslutanderätt som tillkommer sametinget. Justitieministeriet varken styr eller övervakar sametinget i ärenden som omfattas av dess beslutanderätt.

Beslut som sametinget fattat kan överklagas i rätten. När sametinget fattar beslut som baserar sig på sametingslagen kan ändring sökas i dem enligt sametingslagen. När det gäller sametingets styrelses beslut av den 18 november 2015 får ändring enligt 40 § 3 mom. i sametingslagen sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från det att styrelsens beslut har delgetts den berörda personen.

Enligt 6 § i förvaltningsprocesslagen kan besvär över ett beslut anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. En myndighet har därtill besvärsrätt på grundval av stadgande i lag eller om besvärsrätten är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Om ett förvaltningsbeslut har ändrats eller upphävts vid omprövning, får omprövningsbeslutet enligt 6 a § i förvaltningsprocesslagen överklagas genom besvär även av den som har besvärsrätt enligt 6 § eller enligt någon annan lag.

En röstberättigad person som avses i sametingslagen har således tillgång till rättsmedel. Personen kan låta högsta förvaltningsdomstolen pröva beslutet i fråga.

Statsunderstöd betalas till sametinget från momentet för justitieministeriets förvaltningsområde. Enligt statsunderstödslagen ska statsbidragsmyndigheten övervaka statsunderstödet på behörigt sätt och tillräckligt och vid behov vidta åtgärder om statsunderstödsstagaren inte iakttar statsunderstödslagen (12, 13 och 15 § i statsunderstödslagen). Justitieministeriet följer användningen av sametingets statsunderstöd och vidtar vid behov åtgärder enligt statsunderstödslagen.

Justitieministeriet är medveten om de uppkomna motstridigheter och det strävas efter att hitta en lösning till situationen.

Helsingfors, 14.12.2015

Justitieminister Jari Lindström